

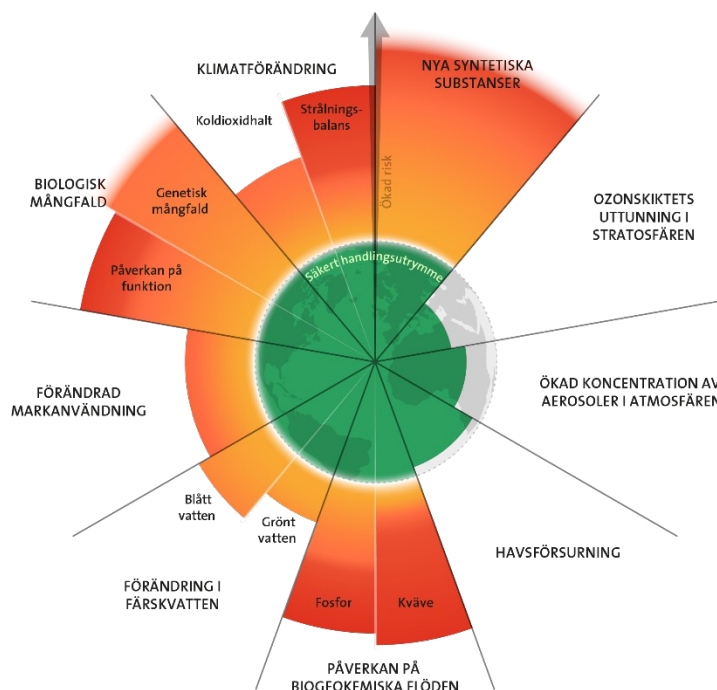
Naturskyddsföreningen i Södra Halland vill lämna följande yttrande över förslag till Översiktsplan 2050.

Vi i naturskyddsföreningen blir hoppfulla när vi läser inledning och utvecklingsstrategin. Kommunen vill ha höga ambitioner och har en vision om att bli fler och att vi alla ska ha det bra och kunna lämna över en bra hållbar kommun till nästa generation 2050.

Hållbar tillväxt, finns det, eller är det bara önsketänkande? 32 000 invånare till år 2050. Är det verkligen det vi vill? Vi måste ha något att planera efter och vara beredda om vi blir så många men om alla kommunerna i Sverige planerar såhär stort så blir vi 13 miljoner 2050.

Fler invånare betyder mer sopor, mer utsläpp från byggsektorn, mer trafik, fler parkeringsplatser och fler elever på skolorna. De flesta kommuner som växer får en allt större skuldbörda p.g.a. de nödvändiga investeringarna. Vad vi behöver fokusera på är att ställa om kommunen till att verka inom ekosystemens gränser. Klarar vi inte det kommer alla vackra ord att drunkna i klimatkaos och kollapsade ekosystem.

Vi ska vara så bra, så attraktiva med fin natur och rent hav, bra boende och bra service så folk vill både flytta hit och besöka oss. Visioner och mål är en sak och måste följas upp av en konkret "mark- och vattenanvändning". **Här fallerar det.** Våra Svenska miljömål nämns endast summariskt i planen. De gäller fortfarande, och än så länge har bara ett av målen uppnåtts. **Att nå de svenska miljömålen är en förutsättning för att man ska kunna lämna över ett hållbart samhälle till nästa generation.** De globala målen kompletterar sedan den sociala- och ekonomisk hållbarheten. När vi använder "mark och vatten" måste det ske inom de planetära gränserna. De gränser som idag redan kraftigt överskrids är förlust av biologisk mångfald, övergödning (påverkan på biogeokemiska flöden kväve, fosfor) gifter (nya syntetiska substanser) och klimatförändring.

<https://www.wwf.se/ekonomi-och-finans/inom-planetens-granser/>

Vi måste ställa om samhället och vi ser inte att denna ÖP leder mot ett hållbart, robust och resilient samhälle som det står om i utvecklingsstrategin. Kommunen måste gå från ord till handling.

Förutsättningar - Ett Förändrat Klimat - Havsnivåhöjning

Bra utgångspunkt: *"Nya byggnader ska undvikas på platser där skydd mot klimatförändringarnas effekter de närmsta 100 åren kommer behövas"*

Att sänka säkerhetsmarginalen från +4,5 m till +3,7 m är en felaktig åtgärd. Det finns ingenting som talar för att havsnivåhöjningen motiverar detta. Att jämföra med Länsstyrelsen i Skånes rekommendationer är inte rätt. Vi ligger längst in i en stor bukt och här gäller andra förutsättningar. På kort sikt kanske ok men bebyggelsen ska ju stå i åtminstone 100 år och det är oerhört viktigt att det finns strand och dynhed utanför som en buffertzona. Nu har det inte stormat ordentligt sedan 2015 och vi har stora mängder sand på stranden och nära stranden. Kusten klarar nu några extremhändelser innan vi är i samma läge som vi var 2015.

+2,4 m över normalvattenstånd har redan noterats i Halmstad, vågor på det och uppstuvning av vattnet i Kattegatt talar sitt tydliga språk.

Kraftiga skyfall i samband med storm i kombination med undermåligt dagvattensystem gör inte saken bättre.

Vi har även lågt liggande utlopp av dagvattenutlopp vid kusten, hur skall då vattnet kunna rinna ut?

Mark- och Vattenanvändning

Synpunkter på utpekade områden:

En generell planeringsprincip måste vara att inte planera och bygga på områden som redan idag kräver insatser för att vara byggbart. Om området är för blött, för bullrigt, ligger inom risk för översvämning, är livsmiljö för hotade arter, riskerar våra grundvattentäkter eller är bördig jordbruksmark kan de inte planeras för byggnation om vi ska nå en hållbar utveckling.

I och med denna ÖP-plan går FÖP Kusten från 1999 i graven. I den säger kommunen att i princip inga grönområden ska bebyggas. Nu verkar den inställningen vara som bortblåst. Vilka förutsättningar har kommunen nu fått som göra att det kan anses lämpligt?

Grönområdesutredningen kusten visar vilka områden som har stor betydelse för biologisk mångfald, för rekreation och friluftsliv samt som översvämningsområde. Utgå ifrån den. Sedan om något tas, så kompensera för det. På privata grönområden bestämmer markägarna och gör vad de vill med vegetationen, sly, skog, inhägnar. Kommunen måste äga marken om de ska fungera mångfunktionellt och förbli grönområde.

När befolkningen växer, man förtätar och exploaterar behövs fler grönstråk, grönområden som kan fungera som mångfunktionella ytor. Fler långsiktigt skyddade större naturområden som skyddar naturen och fungerar som rekreationsområden. Svarvareskogen bör inte exploateras alls och långsiktigt skyddas som kommunalt naturreservat. Likaså måste södra Skummeslövsreservatet utökas som kommunalt reservat från cykelbanan upp till nuvarande bebyggelse, (har tidigare varit ett kommunalt löfte och beslut när vi en gång olovandes asfalterade vägen ner till reningsverket). Detta för att så många nya boende och besökare tillkommer och då behövs mer rekreationsområden samtidigt som det statliga reservatet inte tål hur många besökare som helst. Besökarna måste

kanaliseras och hjälpas så att naturen inte tar skada. De övre ängarna kan innehålla olika typ av mark, för promenad, bollspel, lektytor, mountainbike för barn, kanske damm, pulkabacke, hundrastgård, ridslina, toalett/servicebyggnad (som i Hökhult), lite parkering för både bil o cykel, utgångspunkt för lite olika slingor, utegym, kanske en belyst promenadväg genom Allarp ner över ängarna, (inte skogen).

Restaureringslagen bör tillämpas där det går. Det handlar inte bara om att spara, skydda, bevara och kompensera, utan även att skapa och återskapa habitat och biotoper som det är brist på, som har försvunnit och som är så typiska för vår del av landet. Ädla lövskogar, forsande vattendrag, blandskog, strandhed, ljunghed, sandiga marker, alsumpskog, ängsmarker, blommande vägkanter. Här handlar det också om att naturen måste hänga ihop, så att det inte blir några "jumping steps" som djur och växter inte klarar av. Sen är det även så att naturen har ett egenvärde och måste ibland få finnas för sin egen skull utan att vara till nytta för människan.

Fler långa vandringsstråk behövs : Exempelvis från Mellbystrand till Karsefors på Lagans södra kant och från Allarp till Osbecks bokskogar.

Mellbystrand

ME1 - Klass 1 i grönområdesutredningen. Området är utsatt för buller, blött och har naturvärden så bör inte bebyggas.

ME 2 - Förstör inte orörd natur. Har området inventerats?

ME3 - Alldeles för lite grönstråk finns kvar. Bör ej bebyggas.

ME4

Direkt olämpligt för etablering av hotell enligt mark- och miljööverdomstolen och all erosionsexpertis kräver strandfodring bland annat. Parkeringsplatserna försvinner även när hela Mellbystrands centrum bebyggs. Var ska alla bilar parkeras när folk ska till stranden eller till exempel Strandhotellet har ett stort event? Färes blir ju enda parkeringen kvar i området.

ME5 -

ME6 - I Skyfalls-lagret ser man att stora delar översvämmas. Verkar olämplig för byggnation.

Dagvattensituationen med utbyggnad och rening fördröjning/ dammar måste till innan vidare exploatering skall få ske. Ny ledning direkt till reningsverket och en returledning som kan släppa vattnet från reningsverket långt ut i havet skulle hjälpa upp situationen både i Lagan och ge bättre kvalitet på badvattnet i bukten.

Kommunen bör äga strand/ hed och grönområden för att kunna sköta, bevara, utveckla och restaurera och få områdena att fungera mångfunktionellt.

Skummeslöv

SM1, SM2, SM5

SM3 Låt Hela Svarvareskogen bli **kommunalt naturreservat**. I dag finns inga höga naturvärden i SM3. Men det kan bli om kanske 20-40 år Är igenväxningsmark som inte hunnit utveckla ordentlig skog. Rekreatiomsområden behövs då befolkningstrycket ökar. Höga bullernivåer.

SM4 Behövs i grönstrukturen, viktigt område för viltets vandring till olika betesmarker

SM6 Bör bevaras i sin helhet och göras till kommunalt naturreservat, med inriktning för friluftsliv- Kommunal service, verkar inte genomtänkt att ha precis intill kommungränsen. Välj en mer central och lätt-tillgänglig plats för dessa verksamheter. Kanske del av SM5, SM8?

SM7 Finns inte med i Ortsbeskrivningen. Behövs delvis som parkering till badet men också för besökare till stranden och reservatet. Gör inte ställplatser för husbilar här. De unika naturvärdena i det omgivande reservatet tar stryk både av ljud, ljus och kvälls/ nattaktiviteter. Var rädd om detta unika område, som i fortsättningen med nya campingområdet och utbyggnaden i Allarp och hela Hemmeslövsområdet ändå måste ta emot enorma mängder besökare. Någon form av transport t.ex. tåget från campingen behövs ner hit.

SM8, SM9, SM10

Dagvattensystemet måste byggas ut, det måste dessutom renas i "dammar", infiltration innan det släpps i havet. Renovera gamla ledningar skilj dagvatten o avlopp åt, hårdgör inte mer ytor i Skummeslöv. Ingen ny exploatering bör ske förrän dagvattenfrågan är löst. Tillse även att Båstad sköter sitt avloppsvatten som går till oss. Detta måste lösas snabbt. Ett rent hav kräver detta!

Vi i naturskyddsföreningen anser att vår del av Laholmsbukten bör ges ett skydd, marint reservat eller liknande precis som havet utanför Båstad har. Vi har stora unika övervintringsområden för fågel som till exempel svärta och sjöorre här.

Även hed dyn- och stranden bör ägas, skötas, restaureras och skyddas som kommunalt naturreservat.

Skottorp

SK1 - "Haga" - se till att det blir en bra cykelväg till Båstad Station. Att planen lever upp till sin vision om hållbarhet. Prova nya VA lösningar, m.m.

SK2, SK3, SK4

Laholm

LA1 - Se till att ordna bra och enkel cykelväg med prioriterade korsningar hela vägen till järnvägsstationen. Var försiktiga med närheten till mjölkgården i söder - se till att ha en bra grönstruktur mellan bostäderna och gården.

LA2 - Bra att bygga nära järnvägsstationen. Kanske några studenthem åt Halmstadsstudenter?

Flytta gärna busstationen till järnvägsstationen för att underlätta buss-tåg-kombinationen, bygg inte bort den möjligheten.

LA3 - Var varsamma om den fina cykelvägsallén med nöträd. Problem för djuren, rådjur, harar och vildsvin då de rör sig härifrån ner till Lagan. Provtva sjön, för bad, lek, rekreation.

LA4

LA5, LA6, LA7 - Rita om områdena så att de inte går in i "klimatzoner", dvs översvämningszoner för Lagan.

LA 8 Redan för trångt, så det blir svårt. Skolan kan behöva mer område likaså affären.

LA9 -

LA10 -

LA11 -

Planera in en ny bro över Lagan. Kraftverken i Lagan skall miljöanpassas med fria fiskvägar, alternativt ska dammen rivas och vattnet gå i den gamla fåran, då kommer mark att frigöras. (En önskan från Naturskyddsföreningen med flera att Laholm kämpar för). Restaureringslagen o vattendirektivet kräver detta. Alla kommuner måste göra sin del av arbetet. Dessutom kommer detta att på sikt vara en bra affär för kommunen med fiske, naturturism och attraktivt boende, gröna jobb m.m.

Lilla Tjärby

LL1, LL2, LL3 - Jordbruksmark

Det är mycket känslig och unik flora i västra kanten på sjön vilket gör det olämpligt att göra stig eller tillgängliggöra den delen. Sedan tror vi det är en utopi att tro att den sjön kan ha ett fiske av stort turistintresse.

Förslag gör Lilla Tjärby till en del av Laholms centralort precis som Östra Nyby.

Veinge

VE1, VE2, VE3 - Blir säkert attraktivt när järnvägen åter kör persontrafik.

Ta vara på och visa den unika sandiga miljön med ginstmarker. Sköt cykelstråket på banvallen enligt skötselplanen för att gynna mångfalden. Viktigt att kunna komma från omlandet till den nya stationen på ett säkert sätt Utred kollektivt åkande till tåget.

Ysby

YS1, YS2 -

Bygg en säker cykelbana in till Laholms centrum, och gärna en promenadstig längs Lagan från Ysby in till centrum, (från dammfästet i Karsefors till kusten Mellbystrand).

Då Karseforsen förses med fria vandringsvägar för fisk kommer vatten åter att rinna i fallet, vilket kommer att locka både boende och turister till Ysby. Då måste fler områden redan nu pekats ut utan att förstöra kulturmiljön och radbyn. Möjlighet till affär igen som kan ge service åt Hjørneredsområdet. Bra familjekooperativ förskola/ skola finns. Fantastiskt boende, med nära till Laholm.

Knäred

KN1, KN2, KN3

KN4 - Ligger helt inom översvämningsområdet. Stryk detta område.

KN5, KN6, KN7, KN8

Då Knäred blir serviceort och har ett stort omland (stugområden och många boende runt om) är det viktigt att det finns bra cykel och transportmöjligheter in till orten, någon form av kollektivtrafik behövs. Detta behöver utredas redan nu så det finns när tåget stannar.

Fiskevårdsområdet i Krokån måste sjösättas och möjligheter att bygga i LIS-områden.

Stora ombyggnader behöver göras av Statkraft. Viktigt att det sker på ett sätt som är positivt för Knäred, skapar forssträckor och ett fantastiskt fiske och en biologisk mångfald. Lagan får inte gå i ett rör när dammen tas bort och stora områden skall torrläggas. Utred, ifrågasätt, finns det alternativ till de nuvarande planerna som skulle förstöra oerhört mycket i 100 år till. Möjliggör så att Knäred blir attraktivt att bo i och att naturturism o fiske kan få orten att blomstra. Se till att det blir en forsande åsträcka. Detta skulle gynna bygden och Laholm mycket och kunna ge många naturnära, gröna jobb under lång tid.

Var försiktig med solcellsparker i naturfina områden där de stör naturturismen.

Ränneslöv

RÄ1 Jordbruksmark, bör ej bebyggas. Att kommunen äger marken, att vatten och avlopp passerar är inte skäl nog. Finns andra vackra, lämpliga områden att bebygga, speciellt i östra delarna ner mot ån.

Det ligger ett stort stugområde öster om byn som inte nämns överhuvudtaget. Där bor många året runt. Utred byggande åt det hållet!

Hishult

Kollektivtrafik, förskola och skola (minst till och med årskurs 3) är viktigt för orten. Affären och banken och macken likaså. Låt folk bygga o bo runt orten på "hästgårdar", kanske en "hästby" söder om samhället, lite större tomter för odling djurhållning och entreprenörskap. Igenväxningsmarker (är jordbruksmark idag) räddas, gynnar självhushållning, turism, småföretagande. Använd LIS områdena vid Oxhultasjön. Låt bygden utvecklas, se på konsthallen, Kvarnen i Kornhult m.fl. Mycket danskar. Det finns potential för utveckling nu när fler vill flytta ut på landsbygden.

Byggnation i allmänhet

Ställ höga krav på hållbarhet för byggandet. Bygg hellre om gamla hus än att bygga nytt. Ge förtur för byggnation med återbruksmaterial. Stimulera medborgarna att renovera byggnader och göra om andra byggnader till lägenheter och uthyrningsrum.

Ställ liknande krav som SK1 "Haga"

(https://www.laholm.se/download/18.163c55291900ff520532dbc5/1718867434605/Dpl_Haga_h%C3%A5llbarhetsprogram_granskning.pdf) på all byggnation, och skärp kraven efter hand till "Miljöbyggnad Guld".

Förtätning är inte alltid av godo. Givetvis bra i vissa lägen men inte alltid. Låt människor få leva sina drömliv utanför tätbebyggda områden. Alla som vill skall få möjlighet att odla, uppleva natur nära även i tätorterna. Låt förskolor och skolor ha väl tilltagna utemiljöer, använd inte minimirekomendationer.

Stimulera lokalt användande av regnvatten och näringsresurser. Var positiv till nytänk, att prova nya metoder (enligt VA planen).

Jordbruksmarken

Jordbruksmarken är ca 1/3 av ytan i Laholm och en strategiskt viktig resurs för Sverige och Världen för matproduktion. Djurtätheten med stora besättningar av nöt och gris är hög. Detta orsakar emission till luften och mycket näring till markerna vilket orsakar övergödning. Ensidig foderproduktion som kräver stora tillskott av näring och bekämpningsmedel och tär på jordarna är också en följd av djurtätheten.

Jordbruksmark är inte natur. Ger en fin landskapsbild men är inte tillgänglig som allemansrättslig mark och är oftast intensivt odlad och använd, vilket gör att väldigt lite mångfald finns där. (konstgödsas, bearbetas, besprutas). De marker som kommunen äger och arrenderar ut bör odlas ekologiskt och hållbart och gynna den biologiska mångfalden.

Vi vill se ett starkare skydd för jordbruksmarkens bördighet och livskvalitet, för att trygga en långsiktig livsmedelsförsörjning. Idag finns stora problem med övergödning, jordflykt och bekämpningsmedel som äventyrar jordbruksmarkens bördighet och artrikedom. Dessutom förstör övergödning och bekämpningsmedel våra vattendrag, vårt grundvatten och till sist ekologin och badvattnet i Laholmsbukten.

Ställ krav på mer lähäckar mellan fälten, buffertzoner längs vattendrag och arbeta aktivt för en minskad användning av bekämpningsmedel och skötsel av vägkanter som gynnar mångfalden.

Arbeta aktivt för att bekämpa invasiva arter och hindra spridningen av icke önskvärda arter såsom stånds och hönshirs

Skogen

Skydda skogen. Kommunen måste äga och förvalta, sköta tätortsnära skog av betydelse för rekreation. Vi har stora möjligheter att förstärka artrikedomen. Vi ser fram emot kommunens "Grönplan" och hoppas att det blir sant så som skrivs: "Nya grönstråk och grönområden främjar även biologisk mångfald och kan bidra till minskad klimatpåverkan".

Det bör ingå en plan på hur den biologiska mångfalden skall stärkas. Till exempel, hur tar kommunen ansvar för flodpärlmusslans, ålens och havsnejonogat utrotning, då det finns en målkonflikt med energiproduktion här. Samtidigt som mikroklimatet gynnas av många och stora träd ibland bebyggelsen (hög krontäckningsgrad). Träd med mat som nötter, frukter, bär bör gynnas.

Energiproduktion

Solcellsparker och vindkraftverk ger stor påverkan på närmiljön för de boende. Ställ krav på häckar och grönstruktur runt solcellsparker så att det inte blir fula industristaket i landskapet och intill närboendes tomter. Om solcellsparker byggs på åkermark, se till att marken även används till odling, bete (det sägs att det fungerar, men tillämpas inte här).

Kommunen bör göra aktiv lobbying för att införa liknande regler i Sverige som våra grannländer Norge och Finland har, så att mer av intäkterna går till kommunen och till intillboende.

Satsa på att minska energianvändningen, så behövs inte så många solcellsparker och vindkraftverk.

Dessutom bör kommunen agera för att förmå fastighetsägare med fastigheter med stora tak installerar solpaneler både på fastigheterna och de stora parkeringarna. Även att verka för att staten ska uppmuntra/initiera att såväl järnvägens banvallar som E6:ans "döda utrymmen" förses med solpaneler. (Tidsspannet till 2050 är långt och måste därför innehålla sådana idéer). När industriområden planeras lägg fastigheterna så att de blir stora tak åt söder.

Underlätta för solceller, batterilagring o laddstationer i privatbostäder och i kommunala byggnader.

Generell feedback

Det har varit svårt att läsa dokumentet. Det saknas sidnummer och det var väldigt dyrt att få det i tryck. Vi hade önskat åtminstone ett tryckt exemplar per förening. Svårt att få överblick

Vilka delar av planen är det som skall politiskt beslutas och vara vägledande fram till 2050? Vad är bara idéer och önsketänkande?

Naturskyddsföreningen Södra Halland

Kerstin Seger, Ordförande